

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 239/2025 vp

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen ilmastonmuutoksen aiheuttamiin hellejaksoihin varautumisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Sarkkisen /vas. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 239/2025 vp:

Millä tavoin hallitus tällä hetkellä edistää yhteiskunnan varautumista ja sopeutumista ilmastonmuutoksen myötä yleistyviin ja pitkittyneisiin hellejaksoihin ja

toimeenpanee ko hallitus kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ilmastonmuutoksen aiheuttamiin helteisiin ja niiden terveyshaittoihin liittyen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Ilmastonmuutoksen myötä yleistyvät ja pitkittyvät hellejaksot aiheuttavat terveyshaittoja erityisesti riskiryhmille kuten ikääntyneille ja perussairauksista kärsiville. Korkeilla lämpötiloilla on myös lievempiä terveys- ja hyvinvointihaittoja ja ne lisäävät työturvallisuuteen liittyviä riskejä. Ilmastonmuutoksen vaikutusten voimistumisen lisäksi väestön ikääntyminen lisää hellejaksoihin liittyvien terveyshaittojen todennäköisyyttä tulevaisuudessa.

Terveyshaittojen ehkäisy edellyttää sekä lyhyen että pitkän aikavälin varautumistoimia riskiryhmien suojaamiseksi ja yhteiskunnan haavoittuvuuden vähentämiseksi. Toimia tarvitaan kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla useiden eri sidosryhmien toimesta ja yhteiskunnan eri sektoreilla. Kuluneena kesänä helpotusta helteisiin oli tarjolla ainakin Porin ja Joensuun kaupungeissa, kun jäähallit avattiin asukkaille viilennystä varten.

Maa- ja metsätalousministeriö koordinoi valtioneuvostossa ilmastonmuutokseen varautumiseksi ja sopeutumiseksi tehtävää työtä. Kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman mukaiset toimet terveydensuojelun ja -edistämisen turvaamiseksi muuttuvassa ilmastossa keskittyvät helteen terveyshaittojen ehkäisyyn ja niiden seurannan kehittämiseen.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on laatinut helteen terveyshaittojen torjunnasta ohjeita väestölle, hoitolaitoksille ja lapsista huolehtiville toimijoille sekä heinäkuussa 2025 helteiden aikana laatinut tiedotteita suojautumisesta helteellä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän varautumistoimia on seurattu kesän aikana osana sosiaali- ja terveysministeriön johtamia valmiuden säännöllisiä tilannekuvakoukkuja.

Helmikuussa 2025 käynnistettiin sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta kansallisen toimintasuunnitelman laatiminen helteen terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Toimintasuunnitelmaa laaditaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen johdolla yhteistyössä keskeisten viranomais- ja asiantuntijatahojen sekä kuntien ja hyvinvointialueiden edustajien kanssa. Toimintasuunnitelmassa tunnistetaan riskiryhmät, kuvataan haittavaikutusten ehkäisemiseksi tarvittavat lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpiteet ja niihin liittyvät kehitystarpeet, kuvataan keskeiset sidosryhmät ja niiden roolit ja vastuut varautumisessa sekä ohjataan varautumisen suunnittelua alueellisella ja paikallisella tasolla. Toimintasuunnitelman odotetaan valmistuvan keväällä 2026, jonka jälkeen käynnistetään sen toimeenpano.

Rakennusten ylikämpenemiseen voidaan vaikuttaa rakentamisen ja kaupunkisuunnittelun ohjauksella. Käynnissä olevassa alueidenkäyttölain uudistuksessa vahvistetaan ilmastomuutoksen myötä muuttuviin olosuhteisiin ja lisääntyviin äärimmäisiin sääilmiöihin varautumista osana yleiskaavojen ja asemakaavojen sisältövaatimuksia. Hallituksen esitys uudeksi alueidenkäyttölaiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella 2025.

Osana käynnissä olevaa terveydensuojelulain kokonaisuudistusta tarkastellaan asumisterveysasetuksen lämpötilarajojen päivitystarvetta. Asetuksen valmistelussa huomioidaan nykyistä paremmin helteiden terveysvaikutukset etenkin riskiryhmien kannalta. Hallituksen tavoitteena on antaa eduskunnalle esitys uudeksi terveydensuojelulaiksi syysistuntokaudella 2026.

Helsingissä 21.8.2025

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

**VN/24044/2025-MMM-2**

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: